Індивідуальний навчальний план
з історії України для учнів 8 класу,
які здобуває освіту за сімейною формою навчання

Рекомендований підручник *:* ***https://pidruchnik.com/3019-istoriia-ukrainy-khlibovska-8-klas-2025.html***

Навчальна програма : Укладено згідно із модельною навчальною програмою «Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001) та посібника «Історія України». Частина 1 для 8 класів закладів загальної середньої освіти. Г. М. Хлібовська, М. Є. Крижановська, О. В. Наумчук. Тернопіль: Астон, 2024.

Очікувані результати навчання	Зміст навчально-пізнавальної діяльності	Види навчальної діяльності
Розділ 1. **Вступ.** **Українські землі у складі Речі Посполитої у XVI – першій половині XVII ст.**		

Базові знання: Учень/учениця ● знає хронологічні рамки Раннього Нового часу (Ранньомодерної доби), дату битви під Оршею, час укладення Люблінської унії, Берестейської церковної унії, створення Пересопницького Євангелія; ● знає факти діяльності Костянтина Івановича Острозького, Василя Костянтина Острозького, Іпатія Потія, Петра Могили, Галшки Гулевичівни; ● розуміє зміст термінів, понять і назв «полемічна література», «Литовські статути», «фільварок», «оренда», «рента», «панщина», «унійна (греко-католицька) церква», «церковні братства», «слов'яно-греко-латинська школа», «колегія», «академія», «вертеп», «гравюра». **Уміння:** Учень/учениця ● упорядковує у визначений спосіб хронологічну інформацію про історичні події й процеси у межах розділу/курсу, синхронізує події на українських теренах з подіями у світі; ● визначає та співставляє статус українських земель у складі Великого князівства Литовського, Королівства Польського, Молдовського	Ранній Новий час в історії України. Українські землі як об'єкт претензій держав Європи й Азії в першій половині XVI ст. Соціально-економічний розвиток українських земель. Люблінська унія 1569 р. та її вплив на українське суспільство. Об'єднання більшості українських земель у складі Речі Посполитої. Українські землі в складі Молдовського князівства. Соціально-	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, проєктна.** **Приклади навчальної діяльності:** робота з навчальним текстом, дидактичні ігри (кросворд, онлайн-вправи), складання порівняльної таблиці, заповнення синхронізованої таблиці, словникова робота, розповідь на основі історичної карти, робота з різними видами запитань,

князівства, Османської та Священної Римської імперій, Московської держави; ● характеризує вплив особливостей політичного та економічного устрою Речі Посполитої на статус українських земель, становище соціальних верств українського суспільства, розвиток господарства; ● визначає передумови, причини, розрізняє результати і наслідки, ставлення представників різних верств українського суспільства до подій: Люблінська унія, Берестейська церковна унія, виникнення православних братств; ● спираючись на логіку причинно-наслідкових і просторових зв'язків, прогнозує подальший перебіг подій, явищ, процесів та оцінює можливі зміни в житті українського народу, пов'язаних з подіями: видання Литовських статутів, заснування Острозької академії, укладення Люблінської і Берестейської уній, реформи Петра Могили; заснування Києво-Могилянської колегії; ● за допомогою історичної карти визначає і описує територіальний розподіл українських земель між державами, зміни в адміністративному устрої українських земель до і після Люблінської унії; ● співставляє становище православної та греко-католицької церков після Берестейської церковної унії; ● називає приклади впливу європейських релігійних та культурних процесів і явищ на релігійний і культурний розвиток українських теренів, зокрема католицизму й протестантизму; ● називає/описує найважливіші історико-культурні пам'ятки українського народу XVI – першій половині XVII ст.; ● використовує інформацію із суміжних галузей знань для характеристики минулих і сучасних суспільних подій, явищ,	економічне становище українських земель у XVI ст. Церковні та релігійні проблеми в Україні XVI ст. Берестейська церковна унія 1596 року та її наслідки. Церковне життя в Україні першої половини XVII ст. Культурне життя на українських землях у XVI – першій половині XVII ст. Повсякденне життя і світогляд різних станів та етнічних спільнот українського суспільства.	моделювання історичних процесів, підготовка і презентація творчих проєктів (віртуальних екскурсій, презентацій, інфографіки з використанням онлайн ресурсів, історичних портретів діячів/діячок, створення коміксів «Створення і діяльність православних братств» тощо), історична інсценізація «Люблінська унія», «Берестейська унія», дискусія, дебати.

процесів.		

Ставлення: Учень/учениця ● пояснює важливість заходів щодо збереження і популяризації пам’яток історії, культури та туристичних об’єктів і бере участь у таких заходах; ● формулює і аргументовано висловлює, відстоює у дискусії власні погляди та переконання щодо історичних процесів і явищ, вчинків історичних діячів (у межах розділу); ● оцінює якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв’язку.		
Розділ 2. **Становлення козацтва (XVI – перша половина XVII ст.)**		

Базові знання: Учень/учениця ● знає час виникнення українського козацтва, заснування Запорозької Січі, формування реєстрового козацтва, час козацьких походів першої чверті XVII ст., час козацьких повстань під проводом Криштофа Косинського та Семерія Наливайка, козацько-селянських повстань 20–30-х років XVII ст., час діяльності Дмитра Вишневецького, Петра Конашевича-Сагайдачного; ● розуміє зміст термінів, понять і назв «козак», «зимівник», «Запорозька Січ», «кіш», «кошовий отаман», «козацька рада», «козацькі клейноди», «реєстрове козацтво», «низове козацтво», «курінь», «покозачення», «Ординація Війська Запорозького реєстрового», «Золотий спокій».	Походження українського козацтва. Дмитро Вишневецький. Запорозька Січ — козацька республіка. Соціальна організація, побут і військова майстерність українського козацтва. Реєстрове козацтво. Козацькі повстання кінця XVI ст. Походи козаків першої чверті XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний.	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, проєктна, творча.** **Приклади навчальної діяльності:** складання за джерелами історичної інформації таблиці «Повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.», складання карти пам’яті «Виникнення та організація

Уміння: Учень/учениця ● упорядковує у визначений спосіб хронологічну інформацію про історичні події й процеси у межах розділу/курсу, синхронізує події на українських теренах з подіями у світі; ● визначає економічні, політичні, культурно-інтелектуальні чинники формування українського козацтва та перетворення його на окремий соціальний стан; ● пояснює гіпотези походження та джерела формування українського козацтва; ● встановлює взаємозв'язки між подіями, явищами, процесами, вчинками людей, наводить приклади (на прикладі повстань кінця XVI ст. та козацько-селянських повстань 20–30-х років XVII ст.); ● пов'язує історичні події, явища, процеси (в межах розділу) з географічним простором, позначає їх на карті та використовує карту для їх опису і пояснення історичних подій, процесів та явищ: козацьких походів, повстань, місця розташування Запорозьких Січей та ін.); ● пояснює залежність перебігу історичних подій, явищ і процесів від людських вчинків та панівних суспільних ідей (на прикладі видатних діяльності Дмитра Вишневецького, Петра Конашевича-Сагайдачного, лідерів повстань кінця XVI ст. та 20–30-х років XVII ст.); ● визначає передумови, передумови, розрізняє результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів (на прикладі колонізаційних та міграційних процесів, пов'язаних із заселенням Дикого поля, подій історії козацтва середини XVI – першої половини XVII ст.); ● визначає і описує особливості устрою Запорозької Січі, життя козацтва;	Хотинська війна. Козацькі повстання 20–30-х років XVII ст. «Ординація Війська Запорозького».	українського козацтва», STEM-проєкт «Створення моделі Запорозької Січі», розповідь за картою про перебіг історичних подій, словникова робота, творчі проєкти (написання міністатті до історичного блогу, історичний портрет ватажка козацьких повстань, П. Конашевича-Сагайдачного тощо), дискусія «Місце українського козацтва у внутрішній та зовнішній політиці Речі Посполитої».

● порівнює особливості соціального становища козацтва з іншими верствами українського суспільства доби (за визначеними вчителем критеріями). **Ставлення:** Учень/учениця ● формулює і аргументовано висловлює, відстоює у дискусії власні погляди та переконання щодо ролі українського козацтва в історії; ● дотримується принципів академічної доброчесності в навчанні, науковій та іншій творчій діяльності; ● оцінює якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв'язку.		
Розділ 3. **Козацька революція середини XVII ст.**		

Базові знання: Учень/учениця ● знає *хронологічні рамки* козацької революції середини XVII ст. і війни за суверенітет козацької держави, дати головних битв козацької революції, укладення Зборівського, Білоцерківського договорів, «Березневих статей», Віленського перемир'я; час Молдовських походів, час діяльності Б. Хмельницького. ● розуміє *еволюцію* повстання Богдана Хмельницького: від боротьби за станові права до війни за суверенну державу, та сутність козацької революції, що зумовила створення української козацької держави; ● розуміє *зміст* термінів, понять і назв «Генеральна рада», «гетьман», «генеральна старшина», «універсал», «полк», «сотня», різницю між поняттями «Військо Запорозьке/Гетьманщина» та «Військо Запорозьке Низове /Запорозька Січ».	Передумови козацької революції середини XVII ст. Богдан Хмельницький. Козацько-кримський союз. Події 1648–1649 рр. Зборівський договір. Події 1650–1651 рр. Битва під Берестечком і Білоцерківський договір. Іван Богун. Битва під Батогом. Молдовські походи. Жванецька битва.	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, творча, проєктна.** **Приклади навчальної діяльності:** дослідницька робота з навчальним текстом та історичними джерелами, словникова робота, створення інформаційного проєкту

Уміння: Учень/учениця ● упорядковує у визначений спосіб хронологічну інформацію про історичні події й процеси у межах розділу/курсу, синхронізує події на українських теренах з подіями у світі; ● висловлює обґрунтовані судження щодо ролі особи в минулому (на прикладі Б. Хмельницького, І. Богуна); ● визначає передумови, причини, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів (на прикладі важливих подій козацької революції середини XVII ст.); ● описує перебіг козацької революції середини XVII ст. за картою, позначаючи місця ключових подій та територіальні зміни, пов'язані з укладенням політичних угод періоду війни; ● визначає чинники, що впливали на залученість до подій козацької революції середини XVII ст. представників різних груп населення, держав та історичних діячів; ● порівнює козацьку революцію середини XVII ст. з іншими подібними подіями історичного періоду у Європі (за визначеними вчителем критеріями); ● характеризує устрій козацької держави Війська Запорозького; ● спираючись на логіку причинно-наслідкових і просторових зв'язків, прогнозує подальший перебіг подій, явищ, процесів та оцінює можливі зміни на теренах України та в регіональній політиці внаслідок подій козацької революції середини XVII ст.; ● визначає місце держави Війська Запорозького в системі міжнародних відносин середини XVII ст.	Українська козацька держава – Військо Запорозьке. Зовнішня політика: у пошуку союзників. Українсько-московський договір 1654 р. Воєнно-політичні події 1654–1655 рр. Віленське перемир'я. Українсько-шведсько-трансильванський союз.	(модель тематичного історичного блогу), розповідь за картою про перебіг історичних подій, робота з контурною картою, складання запитань до історичної інформації, підготовка і презентація творчих проєктів (історичний портрет діячів/діячок тощо), міні-п'єса «Один день із життя Б. Хмельницького», історико-літературна розвідка «Козацька революція середини XVII ст. очима сучасників та нащадків», дебати щодо питань зовнішньої політики Б. Хмельницького.

Ставлення: Учень/учениця ● формулює і аргументовано висловлює, відстоює у дискусії власні погляди та переконання щодо різних аспектів історії козацької революції середини XVII ст.; ● висловлює обґрунтовані судження щодо ролі історичних діячів (наприклад, Б. Хмельницького) у перебігу подій на теренах України; ● оцінює якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв’язку.		
Розділ 4. **Українська козацька держава** **наприкінці 50-х років XVII – на початку XVIII ст.**		

Базові знання: Учень/учениця ● знає дати Конотопської битви, Чигиринських походів, укладення Гадяцької угоди, Андрусівського перемир'я, Бахчисарайський договору, «Вічного миру», створення Конституції Пилипа Орлика; ● знає факти діяльності Івана Виговського, Юрія Хмельницького, Павла Тетері, Івана Брюховецького, Петра Дорошенка, Дем'яна Многогрішного, Івана Самойловича, Івана Сірка, Марії Магдалини Мазепи, Івана Мазепи, Пилипа Орлика; ● розуміє зміст термінів, понять і назв «Руїна», «Чорна рада», «козацьке бароко», «Слобідська Україна», «займанщина», «конституція».	Іван Виговський. Гадяцька угода. Україно-московська війна. Конотопська битва. Початок Руїни. Юрій Хмельницький. Розкол Гетьманської держави. Павло Тетеря та Іван Брюховецький. Андрусівське перемир'я. Петро Дорошенко. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, творча, проєктна.** **Приклади навчальної діяльності:** складання за навчальним текстом та історичними джерелами карти пам'яті «Доба Руїни», робота з хронологічною/синхронізованою таблицею,

Уміння: Учень/учениця ● упорядковує у визначений спосіб хронологічну інформацію про історичні події й процеси у межах розділу/курсу, синхронізує події на українських теренах з подіями у світі; ● встановлює взаємозв'язки між подіями, явищами, процесами, вчинками історичних діячів/діячок в умовах українсько-московської війни 1658–1659 рр., Руїни, Північної війни; ● визначає передумови, причини, розрізняє результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів на українських землях у другій половині XVII – на початку XVIII ст.; ● описує за картою розвиток історичних подій на українських теренах, показує адміністративно-територіальні зміни, пов'язані з укладенням політичних угод, міграційними процесами; ● висловлює судження щодо ролі запорозького козацтва у військово-політичних подіях українсько-московської війни 1658–1659 рр., Руїни, виступу І. Мазепи; ● порівнює становище слобідських козацьких полків, запорозького козацтва; ● пояснює роль сусідніх держав у військово-політичних подіях на українських теренах у другій половині XVII – на початку XVIII ст.; ● визначає особливості політичного устрою Української козацької держави, зміни в соціальній структурі суспільства, особливості економічного розвитку у другій половині XVII – на початку XVIII ст.; ● висловлює обґрунтовані судження щодо ролі в історії (на прикладі Івана Виговського, Петра Дорошенка, Івана Сірка, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Марії Магдалини Мазепи);	Гетьманщини. Дем'ян Многогрішний. Іван Самойлович. Чигиринські походи. Бахчисарайський мир. «Вічний мир». Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст. Заселення і розвиток Слобідської України. Слобідські козацькі полки. Запорозьке козацтво. Іван Сірко. Гетьманщина в часи Івана Мазепи. Пилип Орлик і його Конституція. Ліквідація козацтва на Правобережній Україні. Культурне та церковне життя.	робота (позначення об'єктів, «читання» за допомогою легенди) з історичними/контурними картами, словникова робота, робота з питаннями до навчального матеріалу теми, дослідницькі міні-проєкти «Іван Сірко: міфи та історична правда», «Чи був П. Дорошенко сонцем Руїни», «Конституція Пилипа Орлика – спроба досягти суспільної згоди», «Видатні жінки козацької епохи», творчий проєкт (історичний комікс або розробка дизайну пам'ятних марок/монет «Гетьмани і козацькі лідери другої половини XVII ст.»), дискусія «Добра Руїни: історичні уроки».

● визначає особливості Конституції Пилипа Орлика як правової пам’ятки; ● називає витоки та характерні риси розвитку української культури, пам’ятки мистецтва українського бароко; розкриває роль меценатства представників старшинських родин у розвитку української культури. **Ставлення:** Учень/учениця ● формулює і аргументовано висловлює, відстоює у дискусії власні погляди та переконання щодо впливу ключових політичних подій історичного періоду на становище та подальший розвиток українського суспільства; ● оцінює якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв’язку.		
Розділ 5. **Українські землі в 20–90-х роках XVIII ст.**		

Базові знання: Учень/учениця ● знає дати заснування Нової Січі, ліквідації Запорозької Січі, гетьманства, Коліївщини, поділів Речі Посполитої, час поширення гайдамацького руху, руху опришків, підкорення Кримського ханства Російською імперією; ● знає факти діяльності Івана Скоропадського, Павла Полуботка, Данила Апостола, Петра Калнишевського, Кирила Розумовського; ● розуміє зміст термінів, понять і назв «гайдамаки», «опришки», «Нова Січ», «Коліївщина», «поділи Речі Посполитої», «козацькі літописи».	Імперський наступ на автономію Гетьманщини. Павло Полуботок. Відродження гетьманства. Данило Апостол. Правління гетьманського уряду. Нова Січ. Кирило Розумовський. Ліквідація гетьманства і	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, творча, проєктна.** **Приклади навчальної діяльності:** робота з навчальним текстом та історичними джерелами, складання хронологічної/синхроні

Уміння: Учень/учениця ● упорядковує у визначений спосіб хронологічну інформацію про історичні події й процеси у межах розділу/курсу, синхронізує події на українських теренах з подіями у світі; ● називає етапи та ознаки наступу Російської імперії на права Гетьманщини; підкорення Кримського ханства Російською імперією; ● пояснює причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів на українських теренах у 20-90-х рр. XVIII ст. (у межах розділу); ● зіставляє наміри та результати діяльності історичних діячів та суспільних груп, висловлює обґрунтовані судження щодо ролі особи в минулому (на прикладі козацьких гетьманів, учасників гайдамацького руху, руху опришків); ● визначає чинники поступового згасання козацької державності; ● визначає характер політики урядів сусідніх держав щодо українських земель; ● спираючись на логіку причинно-наслідкових і просторових зв'язків, прогнозує подальший перебіг подій, явищ, процесів та оцінює можливі зміни в становищі населення українських земель (на прикладі наступу Російської імперії та Речі Посполитої на політичні, економічні та культурні права українців, ліквідації Запорозької Січі та гетьманства, поділів Речі Посполитої) ● показує на карті історичні події та об'єкти, перебіг подій, явищ, процесів (території утворень, що зберігали ознаки української державності (Гетьманщина, Нова Січ, Слобідська Україна), українські землі, що потрапили до складу Російської імперії та Австрійської монархії внаслідок російської-турецьких воєн, поділів Речі	козацького устрою в Україні. Українське козацтво після знищення Запорозької Січі. Підкорення Кримського ханства та його ліквідація. Правобережна Україна. Гайдамаки. Коліївщина. Землі Західної України в 20–90-х рр. XVIII ст. Політична активність української аристократії. Рух опришків. Поділи Речі Посполитої. Імперська політика уніфікації на теренах Правобережної України та західноукраїнських земель. Розвиток української культури в 20–90-х рр. XVIII ст.	зованої таблиці, робота (позначення об'єктів, «читання» за допомогою легенди) з історичними/контурними картами, словникова робота, робота з питаннями до навчальної історичної інформації, аналіз за визначеним вчителем алгоритмом історичних документів, групові дослідницькі проєкти «Хроніка імперського наступу Російської імперії на українських землях», «Гайдамаки очима сучасників», «Крим після Кримського ханства», «Статус українців під владою Речі Посполитої та Російської імперії у 20-90-х рр. XVIII ст.», «Козацтво після зруйнування

		Запорозької Січі»,

Посполитої, ліквідації Кримського ханства; райони розгортання гайдамацького та опришківського руху); ● називає ознаки колонізаторської політики Російської імперії щодо українських земель; ● характеризує чинники, що впливали на соціально-економічний та культурний розвиток українських земель у 20–90-х роках XVIII ст.; ● називає та розпізнає визначні пам'ятки української культури XVIII ст. **Ставлення:** Учень/учениця ● формулює і аргументовано висловлює, відстоює у дискусії власні погляди та переконання щодо різних аспектів історії українських земель у 20–90-х рр. XVIII ст.; ● оцінює якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв'язку.		творчі проєкти (онлайн-екскурсії, есе, тематичний комікс тощо), дискусія.
Узагальнення до курсу. **Історія України в контексті епохи Раннього Нового часу**		

Уміння: Учень/учениця ● демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів на теренах України в межах історичної епохи; ● співставляє особливості розвитку українських земель із загальноєвропейським історичним процесом Раннього Нового часу; ● описує зміни в політичному, соціально-економічному, духовному та культурному розвитку українських земель протягом другої половини XVI–XVIII ст.; називає чинники цих змін; ● локалізує ключові історичні події періоду в географічному просторі; ● спираючись на логіку причинно-наслідкових і просторових зв'язків,	Здобутки українського суспільства. Особливості суспільного життя України XVI–XVIII ст. Внесок України у формування європейської цивілізації.	**Види навчальної діяльності: репродуктивна, дослідницька, творча.** **Приклади навчальної діяльності:** узагальнююча вікторина, складання узагальнюючих карт пам'яті, інфографік,

прогнозує подальший перебіг подій, явищ, процесів та оцінює можливі зміни в розвитку суспільства в наступний історичний період; ● називає/описує найважливіші історико-культурні пам'ятки та культурні центри українського народу козацької доби; **Ставлення:** Учень/учениця ● аргументовано висловлює власні судження стосовно важливості духовних і матеріальних здобутків українського суспільства та сусідніх народів за періоду Раннього Нового часу для подальшого суспільного розвитку; ● обґрунтовує важливість заходів щодо збереження і популяризації пам'яток історії, культури та туристичних об'єктів; ● дотримується принципів академічної доброчесності в навчанні, науковій та іншій творчій діяльності.		дискусія «Козацька доба: здобутки, спадщина і уроки для нащадків», підсумкове есе.